

Thái Bình

Chủ nhật

SỐ 663
Chủ nhật
Ngày 13 - 9 - 2020

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH THÁI BÌNH
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN THÁI BÌNH

TÒA SOẠN:
13 LÝ THƯỜNG KIỆT - THÀNH PHỐ THÁI BÌNH
ĐT: 0227.3731.308 - 0227.3733.958 - 0227.3735.544
BÁO THÁI BÌNH ĐIỆN TỬ: www.baothaibinh.com.vn
EMAIL: toasoan@baothaibinh.com.vn

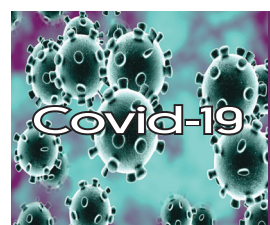
TIẾN TỚI ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU ĐẢNG BỘ TỈNH LẦN THỨ XX, NHIỆM KỲ 2020 - 2025

ĐẠO ĐỨC NHÀ BÁO

(Xem trang 2 + 3)

Báo Thái Bình tổ chức chương trình giao lưu trực tuyến "Tu vấn mùa thi - Định hướng nghề nghiệp" năm 2020.

Thái Bình chủ động, quyết liệt phòng, chống dịch Covid-19

Đường dây nóng: 1800 9402 - 0227.3831.398

Theo báo cáo của Trung tâm Đáp ứng khẩn cấp sự kiện y tế công cộng Việt Nam, Bộ Y tế, tính đến 16 giờ ngày 12/9, 215 quốc gia, vùng lãnh thổ trên thế giới đã ghi nhận hơn 28,6 triệu người nhiễm và gần 919.000 người tử vong do Covid-19.

Tại Việt Nam, tính đến 18 giờ ngày 12/9, cả nước không ghi nhận thêm bệnh nhân nhiễm Covid-19 mới. Hiện tổng số bệnh nhân nhiễm Covid-19 trên cả nước vẫn là 1.060 bệnh nhân. Trong ngày, Bộ Y tế công bố có thêm 8 bệnh nhân khỏi

bệnh, nâng tổng số bệnh nhân được điều trị khỏi lên 910 bệnh nhân, còn 115 bệnh nhân đang cách ly, điều trị tại các cơ sở y tế và 35 bệnh nhân đã tử vong. Trong số bệnh nhân đang điều trị có 54 bệnh nhân đã có kết quả xét nghiệm âm tính từ 1 - 3 lần với SARS-CoV-2. Tổng số người đang cách ly, theo dõi sức khỏe trên cả nước hiện gần 35.400 người.

Tính đến 17 giờ ngày 12/9, tại Thái Bình, 26 trường hợp nghi nhiễm đang cách ly, theo dõi sức khỏe tại các cơ sở y tế đều đã có kết quả xét nghiệm âm tính với SARS-CoV-2. Bên cạnh đó, 160 trường hợp từ nước ngoài về đang cách ly, theo dõi sức khỏe tại Trung đoàn 568 đã có kết quả xét nghiệm âm tính lần 2 với SARS-CoV-2. Dự kiến, ngày 14/9 sẽ làm thủ tục hoàn thành thời gian cách ly cho 160 công dân này. Tại khu liên hợp khách sạn, nhà nghỉ Làng Việt (Tiền Hải) cũng đang cách ly, theo dõi sức khỏe 37 trường hợp là chuyên gia nước ngoài sang làm việc.

Qua thống kê của ngành Y tế, đến ngày 12/9, toàn tỉnh đã rà soát được 4.621 trường hợp đi du lịch, công tác, thăm thân từ các vùng có dịch về, trong đó còn 115 trường hợp trong thời gian theo dõi dưới 14 ngày đang cách ly, theo dõi sức khỏe.

Trong ngày 12/9, Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tỉnh đã thực hiện xét nghiệm 183 mẫu bệnh phẩm, nâng tổng số mẫu xét nghiệm Covid-19 trên địa bàn tỉnh tính đến ngày 12/9 lên 8.262 mẫu.

SỐ ĐIỆN THOẠI TIẾP NHẬN CÁC THÔNG TIN VỀ DỊCH COVID-19

SỞ Y TẾ:
0969.851.212
0227.3640.786

TRUNG TÂM KIỂM SOÁT BỆNH TẬT TỈNH:
0931.581.292 - 0914.590.476
0227.3831.885

HOÀNG LANH

ĐẠO ĐỨC NHÀ BÁO

■ Nhà báo **VŨ ANH THAO**
Ủy viên Ban Chấp hành Hội Nhà báo Việt Nam,
Chủ tịch Hội Nhà báo tỉnh Thái Bình

Xã hội đang sống ở thời đại công nghiệp 4.0 song ở bất cứ giai đoạn nào của lịch sử và với bất cứ ai để sống và tồn tại được nhất định phải có đạo đức, đạo đức là một phạm trù rất chung và cũng rất riêng. Trong xã hội có đạo đức xã hội và từng ngành nghề để tồn tại và phát triển được thì cũng phải có đạo đức của ngành nghề mình. Trong cuộc sống, mỗi cá nhân cũng phải có đạo đức của riêng mình và đạo đức đó phải được gắn với với truyền thống gia đình, truyền thống quê hương và bên cạnh đó là gắn với đạo đức nghề nghiệp của mỗi con người.

Phóng viên Báo Thái Bình tác nghiệp tại đảo Trường Sa Đông.

Hội báo toàn quốc năm 2019.

Với những người làm báo, đạo đức nghề nghiệp quan trọng hơn cả, vì nếu không có đạo đức nghề nghiệp thì người làm báo chắc chắn sẽ mang tư tưởng cá nhân của mình mà lấn át những quy chuẩn đạo đức chung của nghề nghiệp đã được quy định. Với một cá nhân phóng viên là vậy nhưng nếu lãnh đạo một cơ quan báo chí mà quên mất đạo đức nghề nghiệp thì sự sa ngã còn ảnh hưởng lớn hơn nhiều. Chúng ta luôn có niềm vui khi thấy các nhà báo luôn tôn trọng đạo đức nghề nghiệp và

thực hiện đúng tôn chỉ, mục đích của cơ quan báo chí. Ở các tỉnh vùng đồng bằng sông Hồng, chuyện các nhà báo bị sa ngã vào những cám dỗ vật chất thông thường mà bị kỷ luật, bị dư luận xã hội lên án ở báo này, báo khác đã có nhưng cũng rất ít, hoặc mới chỉ là những chuyện nhỏ. Nhưng ở không ít tờ báo, tạp chí điện tử của ngành này, ngành khác, chuyện những nhà báo “mất cú, lòng đen, bút chêm, túi đầy” bị sa ngã, rơi vào vòng lao lý không phải ít. Chính họ chứ không ai khác, không thể đổ lỗi cho cơ chế thị

trường, những việc làm sai trái đó đã làm cho các cơ quan quản lý báo chí đau đầu vì chưa tìm ra cách xử lý sao cho “thuận chèo mát mái”.

Để góp tiếng nói chung trong thực hiện Luật Báo chí, đặc biệt là thực hiện 10 điều quy định về đạo đức nghề nghiệp của người làm báo, Hội Nhà báo Thái Bình tổ chức hội thảo với chủ đề “Đạo đức người làm báo trong thời đại công nghiệp 4.0”. Tham dự hội thảo có các đồng chí lãnh đạo hội nhà báo, các cơ quan thông tấn, báo chí trung ương và địa

phương, trung tâm truyền thông các tỉnh, thành phố: Hải Phòng, Quảng Ninh, Nam Định, Hưng Yên, Hà Nam, Ninh Bình, Hải Dương. Cùng với hội thảo, tháng 10/2020 các tỉnh, thành phố trong khu vực sẽ cùng với cả nước tiến hành đại hội đảng bộ tỉnh, thành phố, thông qua cuộc hội thảo lần này cũng nhằm góp phần để các nhà báo và từng cơ quan báo chí tiếp tục hoàn thành nhiệm vụ chuyên môn của mình và đóng góp tích cực cho sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội, củng cố an ninh, quốc phòng của mỗi địa phương.

Nhà báo Nguyễn Công Đán
Ủy viên Ban Chấp hành Hội Nhà báo Việt Nam,
Chủ tịch Hội Nhà báo tỉnh Hưng Yên

Nhìn chung, phóng viên hệ thống báo Đảng địa phương ít và không có những vi phạm đạo đức trầm trọng để phải thu thẻ nhà báo như các lỗi: tống tiền, viết thuê, “đánh hội đồng”... Nhưng các nhà báo chúng ta thường mắc một số lỗi như: không tìm hiểu kỹ, thường đưa tin một chiều mặt tốt; có hiện tượng khai thác tin, bài qua báo cáo, viết như báo cáo; có hiện tượng vòi vĩnh cơ sở, sai hẹn với cơ sở; không dám hoặc ít đưa tin, bài mặt trái; không yêu nghề, dẫn đến không học tập nâng cao trình độ, không thành thạo các thể tài báo chí, không có khả năng bình luận, hoặc gặp nhiều hạn chế, khó khăn khi làm phóng sự, phim tài liệu, ký báo chí...

Nhà báo Mai Vũ Tuấn
Giám đốc Trung tâm Truyền thông tỉnh Quảng Ninh,
Chủ tịch Hội Nhà báo tỉnh Quảng Ninh

Khi thực hiện tác phẩm báo chí, những yêu cầu về năng lực chuyên môn của nhà báo luôn phải gắn với những chuẩn mực về đạo đức nghề nghiệp. Điều này phải được thể hiện trong từng khâu tác nghiệp, trong đó có việc khai thác nguồn tin. Có như vậy tác phẩm báo chí mới đem lại những giá trị đích thực cho công chúng. Để có thông tin, nhà báo phải đi thực tế, tiếp cận sự việc, gặp gỡ nhân vật. Mỗi chuyến đi là một dịp nhen nhóm, ấp ủ đề tài. Nếu nhà báo đã say mê, tâm huyết với nghề, lăn xả với những chuyến đi thực tế thì họ sẽ hiểu thấu đáo vấn đề và công chúng sẽ có được những tác phẩm trung thực “mang đậm hơi thở cuộc sống”. Nhà báo có động cơ trong sáng, cách nhìn nhận, đánh giá khách quan thì họ sẽ xử lý đúng đắn, trung thực về nguồn tin. Còn nếu xuất phát điểm của nhà báo không tốt, ngay từ đầu đã có động cơ xấu thì chắc chắn khi khai thác nguồn tin cũng khó có thể khách quan, nếu không nói là bị bóp méo.

Nhà báo Trần Đức Long
Phó Tổng biên tập phụ trách Báo Nam Định,
Chủ tịch Hội Nhà báo tỉnh Nam Định

Các cơ quan báo chí ở Nam Định đã thường xuyên rèn luyện đội ngũ phóng viên về bản lĩnh chính trị, chuyên môn nghiệp vụ và đạo đức nghề nghiệp, xứng đáng là lực lượng xung kích trên mặt trận tư tưởng - văn hoá của Đảng. Ngày nay, với cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đang diễn ra mạnh mẽ, trực tiếp tiếp cận vào cuộc sống của đông đảo công chúng; vì vậy người làm báo cần phải làm chủ công nghệ để truyền tải thông tin thật nhanh và thật chính xác. Nhà báo phải rèn tâm, luyện đức, phải lấy cái đức làm gốc của nghề nghiệp, cái tâm nhất quán phải soi sáng trong từng tác phẩm báo chí để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc dưới sự lãnh đạo của Đảng; phục vụ công cuộc phát triển đất nước, bảo vệ “bình yên xã hội”, an yên trong lòng người.

Nhà báo Trần Xuân Quyết
Phó Chủ tịch thường trực Hội Nhà báo tỉnh Hà Nam

Để nâng cao đạo đức nghề nghiệp, trước hết ý thức tự tu dưỡng đạo đức, nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ của người làm báo hết sức quan trọng, có tính quyết định. Đồng thời, cơ quan báo chí phải là môi trường lành mạnh, làm việc chuyên nghiệp, có kỷ cương. Lãnh đạo cơ quan báo chí phải là những đầu tàu gương mẫu, dám nghĩ dám làm, dám chịu trách nhiệm; luôn đồng hành và tạo điều kiện tốt nhất để các nhà báo dám dấn thân vào những nơi, những việc khó khăn nhất, khai thác, xử lý các thông tin đắt giá phục vụ thông tin tuyên truyền vì sự nghiệp cách mạng của Đảng, dân tộc, vì cuộc sống hạnh phúc của nhân dân.

Nhà báo Vũ Văn Mạnh
Phó Giám đốc Đài PTTH Thái Bình,
Ủy viên Ban Chấp hành Hội Nhà báo tỉnh Thái Bình

Đài PTTH Thái Bình đã xây dựng và áp dụng đề án tòa soạn hội tụ, thành lập hội đồng biên tập duy trì hoạt động hàng ngày để điều hành mọi hoạt động nội dung trên tất cả các kênh sóng. Hội đồng biên tập định hướng nội dung, thống nhất kế hoạch tuyên truyền của các phòng nội dung; quyết định nội dung tuyên truyền tất cả các chương trình hàng ngày. Tuyên truyền cái gì, tuyên truyền như thế nào và có phát sóng không đều do hội đồng biên tập quyết định chứ không do phóng viên quyết định. Việc giữ gìn đạo đức người làm báo không chỉ liên quan đến cá nhân phóng viên, biên tập viên mà còn là thương hiệu, uy tín của cơ quan báo chí nói riêng và giới báo chí nói chung.

Nhà báo Nguyễn Ngọc Ánh
Tổng biên tập Báo Hải Phòng,
Phó Chủ tịch Hội Nhà báo thành phố Hải Phòng

Báo Hải Phòng đang tập trung mũi nhọn phát triển báo điện tử để thông tin trên báo Đảng đến được nhiều hơn, đa dạng hơn các tầng lớp nhân dân và bạn đọc trong xu thế truyền thông đa phương tiện hiện nay. Mỗi người làm báo của Báo Hải Phòng luôn ý thức rằng, trước những thông tin bịa đặt, sai trái tràn lan trên mạng internet hiện nay, báo Đảng cần tỉnh táo, xác định nguồn gốc, kiểm chứng chuẩn xác thông tin trước khi đưa nội dung tới bạn đọc. Trước một vấn đề nóng, cần cân nhắc kỹ trước khi đưa lên mặt báo, tránh những tác động tiêu cực tới xã hội. Vì vậy, đội ngũ những người làm báo Đảng cần bản lĩnh chính trị về chuyên môn, nghiệp vụ. Báo Đảng địa phương không chỉ là phương tiện tuyên truyền mà còn là “vũ khí phản ứng nhanh” của Đảng bộ địa phương. Điều đó giúp dư luận nhận rõ thông tin chưa chuẩn xác. Đặc biệt, khi xảy ra những sự cố thông tin, hệ thống báo Đảng cần tích cực, sử dụng các phương tiện truyền thông với mục đích lành mạnh hóa để giải quyết sự việc.

Nhà báo Phạm Kim Huệ
Phó Giám đốc Đài PTTH Ninh Bình, Phó Chủ tịch Hội Nhà báo tỉnh Ninh Bình

Trong thời đại số và xu thế cách mạng công nghiệp 4.0, quyền thông tin, tự do thông tin là không thể ngăn cấm. Các nhà báo cần thu thập thông tin trên mạng xã hội bởi đây là nơi tương tác và quảng bá các bài báo của mình tới công chúng để tạo hiệu ứng, lan truyền những vấn đề tích cực. Mạng xã hội cũng là nơi mở rộng dư luận và góp ý vào thực hiện chính sách, pháp luật nhà nước... Tuy nhiên với tư cách nhà báo, với vai trò, chức năng, nhiệm vụ xã hội và đặc thù nghề nghiệp của mình, càng cần phải giữ gìn đạo đức, vững vàng quan điểm trong việc tiếp nhận, xử lý thông tin và tham gia thông tin. Với người làm báo, cần nắm vững, thấm nhuần đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước để tuyên truyền đúng, không chỉ qua bài viết mà còn cả khi tham gia mạng xã hội.

Nhà báo Trần Kim Thoa
Phó Tổng biên tập Báo Thái Bình, Ủy viên Ban Chấp hành Hội Nhà báo tỉnh Thái Bình

Các phóng viên, hội viên Chi hội Báo Thái Bình luôn được tạo điều kiện tham gia các lớp đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ lý luận chính trị và chuyên môn nghiệp vụ. Đặc biệt, mỗi phóng viên, hội viên đều xác định phải tự học, tự rèn, nhất là về bản lĩnh chính trị, tính khách quan. Đến nay, Báo Thái Bình đã xây dựng đội ngũ những người làm báo có bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức nghề nghiệp trong sáng, trình độ chuyên môn nghiệp vụ cao. Cụ thể: gần 90% cán bộ, phóng viên, hội viên đã có trình độ trung cấp lý luận chính trị, trong đó gần 30% phóng viên, nhà báo có trình độ cao cấp lý luận chính trị; 100% phóng viên, nhà báo có trình độ chuyên môn đại học và trên đại học. Nhiều năm qua, Báo Thái Bình luôn hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chính trị được giao.

Phóng viên Báo Thái Bình, Đài PTTH Thái Bình tác nghiệp tại cơ sở.

Phóng viên Báo Thái Bình, các cơ quan báo chí trung ương và địa phương tác nghiệp tại khu cách ly tập trung phòng, chống dịch Covid-19 của tỉnh.

Nguyễn Du quê ở huyện Nghi Xuân, tỉnh Hà Tĩnh nhưng sinh ra và lớn lên ở kinh thành Thăng Long (Hà Nội) trong một gia đình nổi tiếng “trâm anh thế phiệt” thời Lê Trung Hưng. Theo gia phả của dòng họ Nguyễn Tiên Điền, lên 3 tuổi, Nguyễn Du đã được tập ấm (phong hàm do cha làm quan cao cấp), bởi vậy, mặc dù chưa phải là một vị quan tại chức nhưng ông đã đứng trong hàng sĩ tịch của triều đình nhà Lê. Khi cha là Nguyễn Nghiễm thôi giữ chức Tế tướng, về trí sĩ ở quê nhà, Nguyễn Du theo cha về quê. Vậy nhưng, 10 tuổi mất cha, 13 tuổi mất mẹ, từ đây Nguyễn Du phải về sống ở nhà anh trai, rồi khi anh trai bị khép tội mưu loạn, một người thân đã đón ông về nuôi ăn học.

Theo sách “Gia phả họ Nguyễn Tiên Điền” (NXB Văn học): “Năm Kỷ Dậu 1789, vua Lê chạy sang Trung Hoa, Nguyễn Du theo vua hộ giá nhưng không kịp, phải về quê vợ ở nhà”. Lại ghi “Chính thất (Nguyễn Du) họ Đoàn, người xã Hải An, huyện Quỳnh Côi, con gái thứ sáu của Đoàn Nguyễn Thục. Bà sinh được một người con trai tên là Tứ, tên chữ là Hạo Như, giỏi văn học”.

Các tài liệu ghi chép về bà Đoàn Thị rất ít nhưng người ta chỉ hiểu: vì bà mà Nguyễn Du đã về sống ở Quỳnh Phụ, Thái Bình, sống nhờ nhà người anh vợ là Đoàn Nguyễn Tuấn lúc này đã ra cộng tác với triều Tây Sơn và đang giữ chức Thị lang bộ Lại, thay vì cùng hai anh em ruột là Nguyễn Nễ và Nguyễn Úc về quê mẹ ở Kinh Bắc. Trong khoảng thời gian 10 năm ấy, bà Đoàn Thị đã sinh cho nhà thơ 4 người con nhưng cả ba lần sinh đầu đều chết yếu, chỉ giữ lại được người con trai Nguyễn Tứ. Năm 1795, bà Đoàn Thị qua đời, năm 1796, Nguyễn Du rời quê vợ về Hà Tĩnh, nơi quê cha đất tổ. Trong 10 năm Nguyễn Du đã nhận được sự nuôi nấng, đùm bọc của dòng họ Đoàn Nguyễn và nông dân, phú hào nơi miền quê nghĩa tình ở Quỳnh Phụ. Chính nơi đây đã góp phần hun đúc, nuôi dưỡng tâm hồn văn chương của ông. Cuộc sống và tâm sự của Nguyễn Du trên mảnh đất Thái Bình được phản ánh sâu sắc, trung thực qua tác phẩm “Thanh Hiên thi tập” với 78 bài thơ chữ Hán.

Thập tải phong trần

■ TÚ ANH

Sinh ra trong thời loạn lạc, lớn lên gặp buổi gian nan, đại thi hào Nguyễn Du đã trải qua cuộc đời nhiều thăng trầm trong một giai đoạn lịch sử biến động. Đó là bi kịch của đời ông. Nhưng chính từ bi kịch ấy mà biết bao tác phẩm thơ chữ Hán, thơ chữ Nôm kiệt xuất ra đời, tiêu biểu là “Truyện Kiều”, đã chinh phục người đọc bởi lòng trắc ẩn với những kiếp người bị đẩy đọa cùng chất dân gian bắt nguồn từ chính cuộc sống nông thôn thường nhật. Góp phần hun đúc nên chất hiện thực trong thơ Nguyễn Du có 10 năm ông nương náu, ẩn dật tại vùng quê Thái Bình - khoảng thời gian mà ông gọi là “Thập tải phong trần” (Mười năm gió bụi).

Tượng đại thi hào Nguyễn Du tại Trường THPT Nguyễn Du (Kiến Xương).

Theo nhà nghiên cứu văn hóa Phạm Minh Đức, tài năng và đức độ của cha và anh vợ là tấm gương sáng đã ảnh hưởng đến Nguyễn Du. Cha vợ của Nguyễn Du là Đoàn Nguyễn Thục, trong những năm làm quan ở Ngự sử đài, ông nổi tiếng là người khảng khái trung thực. Gần 25 năm

làm quan ở trong triều, vốn là quan văn nhưng đã hai lần Đoàn Nguyễn Thục được cử làm tướng võ. Anh vợ của Nguyễn Du là Đoàn Nguyễn Tuấn, hiệu Hải Ông, dù thi đỗ cử nhân đời vua Lê Hiến Tông nhưng không ra làm quan với triều Lê. Năm 1788, ông cùng một số nho sĩ yết

kiến Nguyễn Huệ, được Nguyễn Huệ tin dùng. Dưới triều Tây Sơn, Đoàn Nguyễn Tuấn có nhiều công trạng, được cử sang sứ phương Bắc và tài thơ văn của Đoàn Nguyễn Tuấn đã làm cho các nhân sĩ Trung Quốc nể phục. Đoàn Nguyễn Tuấn để lại cho đời tập “Hải Ông thi tập” với hơn 200 bài thơ.

Khi Nguyễn Du về sống ở Hải An thì cha của vợ đã mất. Sử sách lưu truyền rằng, Đoàn Nguyễn Tuấn đã dựng một cái gác cao giữa vườn gọi là Phong Nguyệt Sào (ổ gió trăng) tụ tập danh sĩ đàm đạo văn chương, thể sự. Chính vào thời điểm ấy, Nguyễn Du đã về nương náu tại Phong Nguyệt Sào để ký thác tâm sự của mình vào những áng thơ văn bất hủ và cũng là để chờ thời.

Về những bài thơ của Nguyễn Du viết trong thời gian ở Thái Bình, theo nhà nghiên cứu văn hóa Phạm Minh Đức, gần như bài nào cũng nói đến tóc bạc, sau nữa là ốm đau, bệnh tật, có khi ốm liên miên ba tháng trời. Cuộc sống không chỉ cô đơn mà còn nghèo khổ. Nguyễn Du có nhiều bài than thở về chuyện nghèo, như trong bài “Khất thực” (Xin ăn) có câu: “Văn tự hà tàng vi ngã dụng/ Cơ hàn bất giác thụ nhân liên” (Văn tự nào đã dùng được việc gì cho ta/Đâu ngờ phải đói rét để người thương). Những năm tháng nghèo khó, đau ốm, máu thịt đã thấm khổ để góp phần tạo nên những câu Kiều kiệt tác, như chính tâm trạng cuộc đời Nguyễn Du trong khoảng thời gian tạm lánh về quê vợ ở Thái Bình đã thổi hồn vào Kiều:

Xưa sao phong gấm rủ là
Giờ sao tan tác như hoa giữa đường
Mặt sao dày gió dạn sương
Thân sao đau đớn chán chường bấy thân
Mặc người mua Sở mây Tần
Những mình nào biết có xuân là gì

Chính nhờ những năm tháng nghèo đói, bệnh tật mà đại thi hào Nguyễn Du đã viết nên những áng thơ để đời về lòng trắc ẩn, thương cảm với những người cùng cảnh ngộ, những kiếp người bị đẩy đọa. Mười năm gió bụi, mười năm không may cho thân phận nhưng là may mắn cho sự hiểu biết và từng trải, để từ đó đã góp phần lớn làm nên biết bao tác phẩm văn học kiệt xuất, trong đó có Truyện Kiều.

HỘP THƯ BẠN ĐỌC

Tuần qua, Tòa soạn Báo Thái Bình nhận được nhiều tin, bài, ảnh, tản văn, thơ, tạp bút, truyện ngắn... của các cộng tác viên trong và ngoài tỉnh. Tiêu biểu như cộng tác viên: Ngọc Khánh (Bộ đội Biên phòng tỉnh); Văn Dũng (Bộ CHQS tỉnh); Hồng Thái, Đặng Văn Cao (Hội Khuyến học tỉnh); Xuân Đam (thành phố Thái Bình); Thu Hà (Chi cục Dân số - KHHGD tỉnh); Nguyễn Tường Thuật (Thái Thụy); Vũ Đông (Đài TTTH Kiến Xương); Nguyễn Hương, Tô Thẩm (Đài TTTH Tiên Hải); Hoài Thương, Mạnh Tường (Đài TTTH Quỳnh Phụ); Thanh Diệp (Đài TTTH Hưng Hà); Đặng Trung Thành, Trần Văn Thiên (Thành phố Hồ Chí Minh); Đỗ Văn Xuân, Đào Thanh Tùng, Đào Mạnh Long (Hà Nội); Nguyễn Thị Như Ý (Cần Thơ); Trần Thị Kỳ Duyên (Kiên Giang); Nguyễn Minh Thuận, Nguyễn Tuyết Quyền (Bạc Liêu); Vũ Văn Cường (Hưng Yên); Nguyễn Thị Bình (Tây Ninh); Phan Thành Minh (Đà Lạt); Lê Hứa Huyền Trân (Bình Định); Mai Mộng Tường (Đà Nẵng); Anh Phong Lê (Quảng Bình); Huỳnh Thị Quỳnh

Nga (Tiền Giang); Nguyễn Văn Thanh (Quảng Trị)...

Nhân dịp khai giảng năm học 2020 - 2021, cộng tác viên Đặng Văn Cao đưa tin Hội Khuyến học tỉnh trao 660 suất học bổng cho học sinh có hoàn cảnh khó khăn, vượt khó học tốt với số tiền 330 triệu đồng; cộng tác viên Vũ Đông đưa tin huyện Kiến Xương tổng kết năm học 2019 - 2020 và triển khai nhiệm vụ trọng tâm năm học mới; Hội Chữ thập đỏ huyện Kiến Xương và Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện tổ chức trao 130 suất quà cho học sinh nghèo vượt khó, động viên các cháu tiếp tục nỗ lực cố gắng, đạt kết quả cao trong năm học 2020 - 2021...

Phản ánh hoạt động tiếp xúc cử tri của các đại biểu HĐND, cộng tác viên Nguyễn Hương đưa tin: Đoàn đại biểu HĐND tỉnh, HĐND huyện Tiên Hải tiếp xúc cử tri sau kỳ họp thứ mười. Tại 3 điểm tiếp xúc ở các xã Nam Chính, Đông Trà và thị trấn Tiên Hải, cử tri vui mừng khi những mong mỏi, kiến nghị của người dân đã được các cấp thẩm

quyền lắng nghe và cụ thể hóa bằng các nghị quyết được HĐND thông qua. Đồng thời, đề nghị các đại biểu tiếp tục phản ánh ý kiến, kiến nghị của cử tri về vấn đề giao thông nông thôn đang xuống cấp, sản xuất nông nghiệp tiếp tục đối mặt với nhiều khó khăn do thời tiết khắc nghiệt, sâu bệnh nhiều và đặc biệt là tình trạng chuột phá hoại lúa. Công tác quản lý, quy hoạch đất 5%, chế độ cho cán bộ thôn, việc công khai, minh bạch trong thi tuyển viên chức...

Phản ánh hoạt động của lực lượng vũ trang, cộng tác viên Văn Dũng đưa tin: Bộ CHQS tỉnh tổ chức hội nghị rút kinh nghiệm công tác giảng dạy chính trị giai đoạn 2018 - 2020 và bề mặt hội thi cán bộ giảng dạy chính trị năm 2020. Tại hội nghị, Ban tổ chức đã trao giải nhất cho Ban CHQS thành phố Thái Bình; giải nhì cho Ban CHQS huyện Quỳnh Phụ; giải ba cho Ban CHQS huyện Kiến Xương; 11 cá nhân được Bộ CHQS tỉnh khen thưởng do có thành tích tốt trong hội thi cán bộ giảng dạy chính trị năm 2020.

Về hoạt động của các đoàn thể, cộng tác viên Trúc Lành đưa tin: Bồi dưỡng lý luận chính trị và nghiệp vụ công tác cho cán bộ hội nông dân cơ sở huyện Hưng Hà và phát động phong trào thi đua đưa Nghị quyết Đại hội Đảng bộ huyện vào cuộc sống.

Lĩnh vực y tế, cộng tác viên Thu Hà đưa tin truyền thông chăm sóc sức khỏe sinh sản cho 478 học sinh Trường THCS Tân Hòa (Vũ Thư), đây cũng là hoạt động khởi động chuỗi hoạt động truyền thông cho gần 30.000 học sinh tại 30 trường tiểu học, THCS, THPT trong toàn tỉnh trong năm học 2020 - 2021. Cộng tác viên Vũ Đông đưa tin khám sàng lọc chủ động phát hiện bệnh lao cho trên 3.500 người dân huyện Kiến Xương...

Tin, bài, ảnh, thơ, video clip, truyện ngắn... của các bạn gửi về cộng tác đã, đang được biên tập, chọn đăng tải trên Báo Thái Bình điện tử (baothaibinh.com.vn) và báo in Báo Thái Bình. Ban Biên tập Báo Thái Bình trân trọng cảm ơn sự nhiệt tình cộng tác của các bạn và mong các bạn tiếp tục cộng tác thường xuyên. Lưu ý: Tin, bài gửi về cộng tác để nghị các bạn ghi rõ họ tên, địa chỉ và số điện thoại liên lạc. Mỗi tin, bài gửi về cộng tác, đề nghị các bạn gửi kèm 1 - 3 ảnh cùng nội dung, có chú thích đầy đủ. Tin bài thời sự, đề nghị các bạn gửi kịp thời trong ngày để đáp ứng nhu cầu của bạn đọc.

Tin, bài, ảnh cộng tác của các bạn gửi về địa chỉ: Tòa soạn Báo Thái Bình, số 13, phố Lý Thường Kiệt, thành phố Thái Bình, tỉnh Thái Bình hoặc hòm thư điện tử: toasoan@baothaibinh.com.vn.

Trân trọng!

Những chuyến xe không nghỉ

■ HOÀNG LANH

Trong các đợt dịch Covid-19 bùng phát, cũng như đội ngũ cán bộ y tế làm việc tại các khu cách ly, điều trị..., những người làm nhiệm vụ vận chuyển cấp cứu (Trung tâm Cấp cứu 115) cũng thêm nhiều vất vả vì phải thực hiện nhiệm vụ kép, vừa vận chuyển cấp cứu hàng ngày vừa vận chuyển người nghi nhiễm, người nhiễm Covid-19 tới khu cách ly tập trung và các bệnh viện điều trị. Cường độ làm việc cao, đi về như con thoi, đôi khi không có cả thời gian nghỉ ngơi, ăn uống... song họ vẫn luôn cố gắng kịp chuyến, kịp giờ thực hiện tốt nhiệm vụ điều phối vận chuyển.

Bác sĩ Đặng Phi Hùng, Phó Giám đốc Trung tâm Cấp cứu 115 cho biết: Ngay khi Bộ Y tế thông báo về dịch bệnh tại Vũ Hán (Trung Quốc), lãnh đạo Trung tâm đã tìm hiểu về dịch Covid-19, cảnh báo cán bộ, nhân viên y tế của Trung tâm đồng thời thành lập Ban Chỉ đạo phòng, chống dịch. Xác định Trung tâm sẽ là một trong những lực lượng đầu tiên tiếp cận người nghi nhiễm và nhiễm Covid-19 nên Trung tâm đã lên kế hoạch ứng phó từ rất sớm, tổ chức tập huấn phòng, chống dịch cho cán bộ, nhân viên; xây dựng bảng điểm sàng lọc nguy cơ; bố trí xe và phân công các ekip vận chuyển; bố trí khẩu trang, nước sát khuẩn trên các xe... nhằm thực hiện tốt công tác điều phối vận chuyển và bảo đảm an toàn cho nhân viên y tế.

Ngày 1/2, chuyến xe đầu tiên xuất phát chở những người từ vùng dịch về. Dựa theo bảng điểm sàng lọc nguy cơ đã xây dựng sẵn, những trường hợp nguy cơ cao được chuyển đến Khoa Truyền nhiễm, Bệnh viện Đa khoa tỉnh. Dù đã sàng lọc nhưng ai cũng có thể là F0. Do đó, cán bộ Trung tâm đều tuân thủ đúng quy trình phòng, chống dịch. Ngoài quần áo bảo hộ, găng tay y tế, 14 chiếc xe vận chuyển thường xuyên được phun khử khuẩn và chiếu đèn cực tím. Những ngày sau đó, liên tiếp những chuyến xe chở người từ cửa khẩu, sân bay, cầu cảng, từ các địa phương có dịch về các khu cách ly tập trung, bệnh viện. Lộ trình không được định sẵn, những chuyến xe vận chuyển luôn trong trạng thái sẵn sàng khởi hành dù là ngày hay đêm. Vì thế, cán bộ Trung tâm luôn trong tâm thế trực sẵn sàng lên đường. Ngày cao điểm, Trung

tâm vận chuyển 212 người đã từng ở ổ dịch Bạch Mai (Hà Nội) về. Những chiếc xe vận chuyển hoạt động liên tục từ sáng đến đêm đồng nghĩa hơn 40 cán bộ Trung tâm cũng phải bắt nhịp với guồng quay. Sức ép lớn bởi số lượng vận chuyển đông. Thêm vào đó là thời tiết nắng nóng nhưng trên xe không được bật điều hòa. Lái xe, cán bộ y tế mệt mỏi vì chạy xe với cường độ liên tục.

Điều dưỡng Hà Thị Bảo Yến chia sẻ: Thời điểm đón những người ở Bạch Mai về bệnh viện, các khu cách ly là căng

thẳng nhất. Ngoài việc liên hệ với các địa phương, gia đình có người đi cách ly, cơ sở tiếp nhận cách ly, việc chờ đợi người cách ly mất nhiều thời gian. Có người hợp tác, song cũng có người không hợp tác, viện nhiều lý do để trì hoãn đi cách ly, chỉ đến khi lực lượng công an vào cuộc mới lên xe. Chưa kể có những chuyến đón chuyên gia nước ngoài từ Móng Cái, Lạng Sơn về, chúng tôi phải đi từ 3 giờ sáng, chờ mọi người làm thủ tục về đến nhà cũng 19 giờ; trong quá trình di chuyển, không ai dám cởi đồ bảo hộ. Khi vận chuyển người

nghi nhiễm, nhiễm Covid-19 chúng tôi phải thường xuyên theo dõi tình hình sức khỏe của từng người bởi xe vận chuyển có cả trường hợp mắc bệnh tim mạch, tiểu đường, cao huyết áp... Nếu có dấu hiệu sức khỏe không ổn, cán bộ y tế sẽ trực tiếp xuống kiểm tra, khoảng cách tiếp xúc gần nên nguy cơ lây nhiễm rất cao nếu không may có người dương tính với SARS-CoV-2. Ai cũng ý thức phải phòng dịch cẩn thận bởi chỉ nếu 1 người bị lây nhiễm sẽ ảnh hưởng đến cả cơ quan, việc vận chuyển sẽ bị gián đoạn. Khi về đến nhà cũng phải chủ động cách ly với mọi người trong gia đình.

Điều dưỡng trưởng Trần Quý Ban chia sẻ: Trong quá trình vận chuyển người nhiễm, nghi nhiễm không được ngừng, nghỉ dọc đường, chỉ đến khi hoàn thành nhiệm vụ mới được cởi đồ bảo hộ, ăn uống, vệ sinh cá nhân... Chưa kể thời điểm mua quần áo bảo hộ khó khăn, không có cỡ lớn trong khi đó có những cán bộ cao khoảng 1,8m mặc rất chật chội, bí bết.

Khó có thể nói hết được những khó khăn, vất vả của những người vận chuyển trong dịch Covid-19. Vượt lên mọi khó khăn, họ vẫn luôn hoàn thành nhiệm vụ được giao. Tính từ đầu năm đến nay, Trung tâm đã thực hiện hơn 1.700 chuyến xe vận chuyển cấp cứu, gần 400 chuyến chở người nhiễm, nghi nhiễm Covid-19.

Dịch bệnh chưa kết thúc, cán bộ Trung tâm Cấp cứu 115 tỉnh vẫn đang thực hiện nhiệm vụ kép vừa vận chuyển cấp cứu vừa vận chuyển người nhiễm, nghi nhiễm. Niềm vui với họ là được chở những người đã được điều trị khỏi, những người hết thời gian cách ly trở về nhà và mong muốn lớn nhất của họ là dịch bệnh sớm qua đi.

Cán bộ Trung tâm Cấp cứu 115 vận chuyển người từ vùng có dịch về đi cách ly tập trung.

LÊ TRIỀU QUỐC MẪU

■ QUANG VIỆN

Tương truyền, khi vua Lê Thánh Tông đánh thắng quân Chiêm Thành trở về, Hoàng thái hậu Ngô Thị Ngọc Dao thân chinh đi đón vua. Trên đường cùng vua Lê Thánh Tông về kinh, Hoàng thái hậu có nhắc tới chuyện khi xưa lánh nạn ở quê ngoại Đò Kỳ và nơi ấy đã sinh ra Hoàng đế. Vua Lê Thánh Tông vô cùng cảm kích đã cho dựng đền thờ ngoại tổ mẫu ở Đò Kỳ (Đông Đò), Đón Ngoại (Chi Lăng, Hưng Hà), Sáo Đền (Song An, Vũ Thư) và đền thờ các bà vú ở làng Đón Ngoại, làng Sâm (Mậu Lâm) vì đã dành cho vua những giọt sữa ân tình và ở Đò Kỳ bây giờ vẫn còn đền thờ Hoàng thái hậu Ngô Thị Ngọc Dao.

Đền Mậu Lâm dân gian quen gọi là đền Bà Vú, xã Đông Đò, huyện Hưng Hà được vua Lê Thánh Tông sắc chỉ xây dựng để thờ phụng bà vú từng nuôi dưỡng vua.

Cách đây 3 năm, trong chuyến công tác tại Thanh Hóa, tôi được đồng nghiệp Báo Thanh Hóa giúp đỡ về Lam Kinh khảo cứu tư liệu triều thần họ Đinh khai quốc công thần giúp Lê Lợi chiến thắng giặc Minh và lên ngôi vua. May mắn trong lần đi ấy tôi được một nhà nghiên cứu Hán Nôm dịch tám bia “thần đạo” về Hoàng thái hậu Ngô Thị Ngọc Dao, cháu ngoại Bản Quốc công Đinh Lễ (Đò Kỳ, Đông Đò, Hưng Hà) và là thân mẫu vua Lê Thánh Tông. Bi ký có chép: “...Hoàng thái hậu họ Ngô húy là Ngọc Giao, quê gốc Yên Định, Thiệu Thiên, Thanh Hóa. Cụ cao tổ của bà húy là Lô, thuộc một dòng họ lớn ở thời Trần. Cụ bà húy là Quỳnh, là Khôi Á Quận chúa kiêm Đại hoàng bà cung Bảo Từ. Cụ Tăng tổ húy là Tây, được triều Lê tặng Kiến Tường hầu. Cụ bà họ Đinh, húy là Ngọc Luân, được tặng Kiến Tường Quận phu nhân. Ông nội húy là Kinh được truy phong Hưng Quận công. Bà nội họ Đinh, húy là Mai, được tặng Hưng Đức Quốc phu nhân. Cha húy là Từ, giữ chức Tuyền phủ sứ Thái từ Thiếu bảo Quan nội hầu, được tặng Chương Khánh công, gia tặng Ý Quốc công. Mẹ họ Đinh, húy là Ngọc Kế, được tặng Ý Quốc thái phu nhân, Hoàng thái hậu là con gái thứ ba của hai cụ. Bà ngoại họ Trần, húy là Ngọc Huy, là hậu duệ của một nhân vật nổi tiếng triều Trần là Tá Thánh Thái sư Chiêu Văn vương Trần Nhật Duật”.

Tương truyền, vua Lê Thánh Tông đã xây cho mẹ (Hoàng thái hậu Ngô Thị Ngọc Dao) một hành cung ở Đò Kỳ và đặt tên “Dụ Phúc Đường”. Sau này khi bà mất dân làng và dòng họ Đinh đã tu sửa thành ngôi đền để thờ bà gọi là đền

Bà Quốc Mẫu. Theo các tài liệu khảo cứu, các công thần trung thành nhà Lê chọn đất Đò Kỳ là nơi lánh nạn của Tiệp Dư Ngô Thị Ngọc Dao khi sắp sinh nở là lựa chọn “không thể nào khác”. Lúc ấy, người hộ giá Tiệp Dư Ngô Thị Ngọc Dao từ kinh thành Thăng Long về làng Đón Ngoại (Y Đún) không ai khác chính là Đinh Liệt (chú ruột của mẹ) và Nguyễn Xí (tướng cũ của Thái Tổ). Trên đường về đến Cầu Tray nơi giáp ranh giữa làng Chép, xã Gia Lạp, huyện Diên Hà và làng Sâm, xã Mậu Lâm, huyện Thần Khê (nay là các xã Văn Cẩm, Chi Lăng, Đông Đò) thì bà Ngọc Dao chuyển dạ đẻ. Truyền ngôn, suốt khoảng thời gian từ “chập tối” cho đến “gần sáng” hôm sau “dài và nặng nề”, trong khi hai triều thần thì lo sợ triều đình sẽ đuổi theo và hãm hại. “Tiến thoái” không xong, Tiệp Dư gọi người hầu thấp hương rồi bà khẩn cầu trời Phật. Bài khẩn lay động Hoàng Thiên đến nay vẫn được truyền tụng trong dân gian: “Có phải con mẹ con cha/Thì sinh ở đất Diên Hà, Thần Khê/Nhược bằng bác mẹ chẳng sinh/Thì quang ra đất vạn nình cho rồi” (Đất vạn nình được cho là bãi tha ma). Lời khẩn vừa dứt thì Tiệp Dư Ngô Thị Ngọc Dao sinh được một “Hoàng tử” (tức vua Lê Thánh Tông sau này). Bấy giờ ở làng Sâm có một bà mẹ đang nuôi con thơ được mời đến cho “Hoàng tử” bú. Sau đó đoàn người đi về làng Đón, tại làng Đón có 2 bà mẹ họ Đinh đã sẵn sàng giúp đỡ bà Ngọc Dao và nuôi “Hoàng tử”. Lược sử cho thấy, cụ tổ Đinh Thịnh từ Thanh Hóa ra Thần Khê dạy học, lấy người con gái nuôi của dòng họ Phạm ở Y Đún (Hưng Hà) và sinh ra Đinh Tôn Nhân. Sau này Đinh Tôn Nhân tìm về Lam Sơn theo Lê Lợi, ông kết hôn

chị gái Lê Lợi sinh ra Đinh Lễ, Đinh Liệt, Đinh Bồ. Đinh Lễ sinh ra Đinh Thị Ngọc Kế. Đinh Lễ bị chết trận, Đinh Thị Ngọc Kế ở với chú ruột là Đinh Liệt. Sau này bà lấy Duyên ý vương Ngô Từ, một gia thần của Lê Lợi và sinh ra Ngô Thị Ngọc Dao. Vào thế kỷ thứ XV đến đầu thế kỷ thứ XIX, vùng đất Đông Đò, Tây Đò, Hòa Bình và Chi Lăng nay thuộc hai huyện Duyên Hà và Thần Khê, phủ Tiên Hưng, trấn Sơn Nam Hạ xưa. Vào thời kỳ đó làng Mậu Lâm và Đò Kỳ còn tồn tại dưới địa danh là hai xã. Xã Mậu Lâm gồm làng Sâm và làng Sành; xã Đò Kỳ gồm làng Duyên Trường, Khánh Lai, An Nội, Phú Lễ, Đông Phú, Phú Năng. Hai xã trên cùng với xã Đò Mỹ, Y Đún thuộc tổng Y Đún.

Ngọc phả dòng họ Đinh ở Đò Kỳ có ghi: Đinh Liệt có hai người con là Đinh Đột và Đinh Thế Hiến. Đinh Thế Hiến sinh ra Đinh Thế Thực và Đinh Thế Biểu. Sau này Đinh Thế Biểu sống ở vùng trang ấp của họ Đinh (chính là ấp Đò Kỳ, xã Đông Đò, huyện Hưng Hà). Khi bà Ngô Thị Ngọc Dao được Đinh Liệt, Nguyễn Xí bí mật đưa về lánh nạn ở Đò Kỳ với mẹ đẻ là Ngô Thị Ngọc Kế (lúc này bà Kế đang ở với cháu là Đinh Thế Biểu). Hiện ở Đò Kỳ còn sắc phong triều Nguyễn ghi rõ công lao của Đinh Thế Biểu, ông được phối thờ tại từ đường họ Đinh ở Đò Kỳ. Theo ngọc phả, gia phả họ Đinh, vào giai đoạn này vùng đất Đò Kỳ (thuộc 2 huyện Thần Khê và Diên Hà) trong tầm kiểm soát của thế lực họ Đinh. Đây là nơi rất xa kinh đô và hoang vắng. Tại thôn Mậu Lâm (nay thuộc xã Đông Đò, huyện Hưng Hà) hiện còn đền thờ bà vú. Theo thần tích, thần phả và truyền thuyết dân gian thì bà vú đã “đỡ đẻ” cho Tiệp Dư Ngô Thị Ngọc

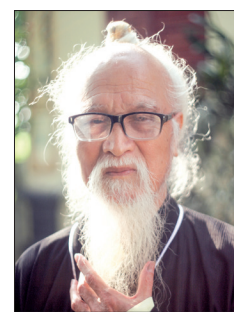
Ông Hoàng Văn Đốc, Trưởng thôn Mậu Lâm, xã Đông Đò, huyện Hưng Hà

Người dân làng Mậu Lâm coi đền bà vú là biểu tượng tinh thần của vùng đất có bề dày lịch sử, nơi cất tiếng khóc chào đời của vị vua anh minh triều hậu Lê, đền còn là nơi sinh hoạt văn hóa tâm

linh của nhân dân xa gần. Trải qua phong hóa, ngôi đền đã có nhiều hạng mục xuống cấp, chúng tôi mong các cấp có thẩm quyền quan tâm, tạo điều kiện bảo vệ chống xuống cấp ngôi đền và không gian ngôi đền.

Ông Nguyễn Ngọc Diệm, thủ từ đền bà vú, thôn Mậu Lâm, xã Đông Đò, huyện Hưng Hà

Tôi làm thủ nhang, trông coi đền bà vú hơn “hai chục” năm nay, ngoài thắng cảnh đẹp với hai cây đại thụ tuổi đời hơn 500 năm, ngôi đền linh thiêng bởi tục truyền xin “phù dẫu” và cây thuốc

của bà vú cho những sản phụ mất sữa, vì thế mà hàng năm, ngoài lễ hội chính vào ngày 10 đến 14 tháng 2 âm lịch, những ngày thường vẫn có khách thập phương về đây làm lễ xin lá thuốc chữa mất sữa.

Ông Đinh Bá Tính, thôn Đa Phú, xã Tây Đò, huyện Hưng Hà, trú quán 132, phường Lê Lợi, thành phố Pleiku, tỉnh Gia Lai

Tôi là con cháu dòng tộc họ Đinh ở Đò Kỳ, Y Đún, thời Nguyễn chi tộc đổi thành Đinh Bá để tránh hậu họa. Nhà tôi sát cạnh đền bà Xang nhạc mẫu (mẹ vợ) ông Đinh Thịnh, bà ngoại của cụ Đinh Tôn Nhân.

Dao và cho Hoàng tử Lê Tư Thành (Lê Thánh Tông sau này) bú có tên là Hoàng Thị Hiến, người ở làng Mậu Lâm (Sâm). Bà Hiến vốn nổi tiếng trong vùng về tài đỡ đẻ và tài chữa bệnh bằng các loại lá cây. Sau khi bà vú mất, vua Lê Thánh Tông đã chuẩn y cho dân làng Sâm lập đền thờ, đèn hương phụng sự, triều đình đã cấp cho dân làng Mậu Lâm 17 mẫu ruộng để thu lộc hàng năm cúng tế bà.

Nghiên cứu văn bia “Thần đạo” để góp phần làm sáng tỏ những tồn nghi về nơi sinh của vua Lê Thánh Tông cùng những cống hiến của các liệt tiết Đinh gia Y Đún và Đò Kỳ với triều Lê đồng thời chiêu tuyết đức độ Tiệp Dư Ngô Thị Ngọc Dao. Khi được tôn làm Hoàng thái hậu, bà luôn “lấy đức cân kiệm để giáo hóa thiên hạ, dùng điều khoan hậu để khuyên bảo quan gia, cung kính tông miếu, thờ phụng quỷ thần, điều không đúng lý không làm, việc mà bất chính không đòi”. Bi ký “thần đạo” chép: “Lê Thánh Tông Hoàng đế tuy là bậc hùng tài đại lược, thần vũ anh minh nhưng luôn kính cẩn chuyên cần nghe theo lời dạy bảo của Thái hậu”.

PHÁO ĐÀI ĐỒNG BẰNG

■ BÚT NGŨ
Thành phố Thái Bình

Đờ-la-va đập giày đình lên mặt bia đây chữ, mắt lừ lừ nhìn bọn lính. Chúng nó hiểu ý Đờ-la-va. Bốn cái lỗ được khoét dưới chân cái bia đá tưởng như đời đời bất di bất dịch.

Một lúc sau, chiếc bia bị lật đổ trong đống khói mù. Những mảnh gang mìn bằm vằm sứt sứt mặt bia.

Làng Nguyễn, nơi có lịch sử tụ cư ngót nghìn năm, nơi có nhiều công trình kiến trúc đồ sộ nhất vùng, đình Thượng, đình Đoài cột lim đầy ôm; chùa Quỳnh, chùa Sông rêu phong mái ngói, bia Tiến sĩ Nguyễn Bá Dương, miếu Bảo mẫu đại vương... đến trận càn này thực sự biến thành bình địa.

Những gian nhà bán mái, những túp lều dựng lên sau trận càn Trái Quít, đến trận này cũng ra tro hết thấy.

Cây to bị chặt phá hết trong các trận càn trước. Chỉ còn những cây nhỏ, những bụi hóp, bụi tre mới hồi phục. Đờ-la-va ra lệnh chặt hết. Chặt không xuể, phun xăng vào đốt trụi. Làng Nguyễn như một sa mạc hoang vu bị nung trong nắng lửa trưa hè.

*
* *

Mặt trời tháng giêng nghiêng về phía tây. Bà Sen thấy hôm nay sao nó quá chậm chạp. Những tia nắng hôm qua, hôm kia ấm áp là thế, mà hôm nay như tia lửa xuyên thấu tim gan bà, như nấu như nung. Bà muốn nó lặn nhanh hơn, tắt ngấm, cho tối sập xuống, để bọn giặc kia thôi sục sạo góc vườn nhà bà.

Sáu thằng giặc, mỗi thằng cầm một cái thước sắt dài đẩy sải tay, nhọn hoắt. Chẳng biết có dấu vết gì đáng ngờ, chúng gọi nhau đến, sẵn số dẫn những mũi thước xuống mặt đất.

Bà Sen ngồi bên này ao, dưới bức tường đất còn nóng hơi lửa của chiếc lều rạ mới cháy. Bà nhìn sang bên kia ao, gốc vườn nhà bà. Những thằng giặc mắt dán chằm xuống đất, đầu gối quỳ rạp, lưng khom, hai tay cầm thước, xoáy xoáy, dấn dấn... Chúng nó xuyên đúng cái hầm, ở dưới có anh Tiệm và hai anh nữa, mỗi người một khẩu súng trường.

Nó thước đi thước lại, như đàn trâu bừa ở góc ruộng, chốc chốc lại xì xô bảo nhau cái gì... Sao chúng nó chưa thước thủng nóc hầm? Ở chỗ kia - bà Sen nhớ - đúng là nóc hầm. Cái hầm có hai ngách ngoằn ngoèo chữ chi. Đây là khúc ngoẹo... Thằng giặc tí người xuống, mồm môi xoáy, khoan, dấn, giúi. Vương phải cái rễ cây hay lớp đất sét, mũi thước của nó chôn hẳn lại. Nó ngừng tay, chum môi

thở... Chỗ ấy, đúng là nóc hầm, đất dày chỉ ba gang. Xuyên thủng lớp đất ấy là cái thước chui tuột xuống hầm. Bỏ cước vào chỗ ấy là trật hầm ra... Nhưng nó vẫn nghiêng rặng ì ạch thước... Hay là - bà Sen chợt nhớ - trong hầm có những mảnh gỗ... Chắc các anh ấy đang quỳ xuống đất, lấy sức toàn thân đội mảnh gỗ trên đầu, chặn mũi thước nhọn hoắt của giặc...

Sáu thằng giặc khi vón lại, khi tản ra, nhưng vẫn loanh quanh trên khu hầm bí mật. Hùng hục, ráo riết, chúng nó bám chặt như đĩa bám bụng trâu... Mặt trời vẫn le lói đằng tây, không chịu lặn. Chân trời như tụt sâu xuống. Khoảng cách giữa mặt trời và chân trời như xa thêm... Chỉ sợ dưới hầm có sự sơ suất. Một tiếng ho, một tiếng hắt hơi bất chợt bật ra, ai kìm giữ được... Lỡ tay một chút, miếng gỗ nghiêng đi, mũi thước trượt xuống hầm... Rồi những nhát cước phăm phập bổ... Phải làm thế nào?... Những thằng quý mặt ngựa kia nó giết...

Bà Sen mon men bò theo luống dong riềng cháy dở ra ven ngòi, nói thì thào qua lỗ thông hơi: "Cô Dâu ơi!... Nó thước... ngay trên nóc hầm...".

Tiếng Dâu rất nhỏ vọng ra: "Mấy đứa?... Bà tính thế nào? Hay là...".

Dâu ngồi dưới hầm một mình... Chiếc lỗ thông hơi ngang từ bờ ngòi luồn vào một ít ánh sáng vàng nhạt... Trời chưa tối. Phải cứu các anh ấy... Ba khẩu súng... Hôm nọ nó đã cướp mất hai đồng chí... -

Dâu nắm quả lựu đạn - Làm thế nào đuổi những thằng chó chết ấy khỏi khu hầm... Mình lên, vòng bờ ao sang ném lựu đạn... Nó trông thấy. Mà đã chắc gì nó chạy. Chỉ một quả lựu đạn... - Dâu sấn quân lên khỏi đầu gối. Ánh sáng lỗ thông hơi hắt vào đôi bắp chân dài thon, trắng trắng - Đẩy cửa hầm này lên... Cho nó thấy... Rồi chạy miết sang hầm dự phòng bên kia. Chui xuống... Nó đuổi theo... Đào bới... Kệ nó... Tối sập xuống, nó đào dở dang phải bỏ... Nó đào được, quả lựu đạn này nổ, mình chết, nó chết theo vãi đũa. Thế nào cũng được! Cốt kéo chúng nó ra khỏi khu hầm ấy.

Dâu ghé sát lỗ thông hơi: "Bà Sen ơi!... Bà còn đấy à?... Bà về đi... Về ngay!... Tôi có cách...".

Quả lựu đạn, Dâu xoáy nắp thử. Cái vòng dây giật nụ xòe đây... Dâu xoáy nắp lại, rồi sờ cửa hầm... Bà Sen chắc đã về đến nhà...

Dâu nín thở... Hai tay nâng nắp hầm. Ánh sáng trong veo, tươi nhẹ vào vầng trán cao và mớ tóc búi gọn của Dâu. Dâu nhìn qua chiếc ao rộng sang khu vườn bên kia. Những thằng Tây trắng mặt dài như mặt ngựa bạch vẫn khom lưng thước đất... Dâu nhìn phía sau, chiếc hầm dự phòng bên bụi chuối trĩu lá kia...

Dâu co hai chân lên, lom khom bò qua giậu tre xơ xác, rồi vùng lên chạy lịch ịch, lịch ịch...

Những thằng giặc đang thước đất nghe tiếng chân người chạy. Người con gái quần đen áo nâu gọn ghẽ, đôi bắp chân thon dài, trắng như ngó sen...

- Du kít! Du kít!

Một thằng kêu lên, vụt thước, chộp khẩu tiểu liên bắn đuổi... tặc... tặc... tặc...

Những thằng khác vỗ súng, ba chân bốn cẳng đuổi theo.

Dâu nhảy xuống hố cá nhân bên bụi chuối góc vườn... Đạn xuyên ngang đùi Dâu.

Bọn giặc ập lại bầu quanh miệng hố. Vết máu tươi rói trên ngọn cỏ. Vết chân nhỏ nhắn của người con gái in giữa nền hố.

Mấy thằng giặc trở mắt nhìn nhau, xì xô bàn cách đào hầm. Một thằng chìa nòng các-bin xuống hố, dưới ấy có lối vào hầm bí mật. Những thằng khác tản ra, giậm giậm bịch... bịch... giọng lơ lớ gọi vu vơ:

- Đi lên! Con gái... Đi lên! Tha ngay!

Chúng nó bới móc, mò mẫm. Thấy một lỗ thông hơi, chúng nó reo lên. Một thằng lấy đất đéo ở vệ ngòi vít chặt.

Dưới hầm, Dâu ngồi sát vào một ngách sâu, có lỗ thông hơi ngang... Một chút ánh sáng le lói, đủ cho Dâu nhìn vết thương đùi mình. Viên đạn tiểu liên chui qua, máu đầm đìa. Dâu ghé răng cắn ngang ống tay áo, băng vết thương...

- "Chúng nó chạy cả lại đây. Tốt lắm rồi!..." - Vết thương buốt ròi ròi. Máu vẫn chưa ngừng. Dâu ghé răng cắn nốt ống tay áo bên kia, băng thêm vào. Nịt thật chặt... - "Mày đào hầm đi! Sao lại không đào?...". Dâu sờ nắp lựu đạn.

Giặc không đào hầm. Chúng nó dờ dống rơm ở cái gò gần đấy. Một thằng nhảy xuống hố cá nhân, mở cửa hầm. Rồi những mớ rơm nổ tom dấn dấy vào miệng hầm. Giặc chằm lửa.

Dâu mở nắp lựu đạn, toan bò ra cửa hầm. Vết thương nhức, đầu nặng nặng, chân tay rời rã vì máu ra nhiều. Dâu cố lê tới giữa hầm.

Có mùi khói, thoang thoang. Rồi nùng nục, dày đặc... Dâu lê vệt vào góc hầm, chỗ có lỗ thông hơi... Lúc này ánh sáng từ ngoài luồn vào chỉ còn mờ mờ... Mặt trời đã lặn... Tốt lắm rồi. Chỉ một lúc nữa các anh bên kia sẽ rút. Bà Sen báo cho các anh ấy... Mình đã làm tròn nhiệm vụ bảo vệ đồng đội, bảo vệ vũ khí. Có chết cũng được... Chúng nó hun cho mình chết ngay. Đã có cái lỗ thông hơi này...

Ảnh minh họa

(còn nữa)

“Lỗ hổng” TRONG QUẢN LÝ THỰC PHẨM CHAY

■ THU THỦY

Thông thường chỉ sau khi người dân nhập viện với các triệu chứng ngộ độc thực phẩm lúc đó cơ quan quản lý nhà nước mới vào cuộc điều tra, lấy mẫu xét nghiệm, đưa ra cảnh báo. Vụ ngộ độc mới đây nhất do sử dụng sản phẩm pate Minh Chay của Công ty TNHH Hai thành viên Lối sống mới có vi khuẩn Clostridium Botulinum khiến nhiều người phải nhập viện cấp cứu là một ví dụ. Vụ việc xảy ra đã hơn 10 ngày song đến nay vẫn chưa có câu trả lời thỏa đáng của ngành chức năng, còn người tiêu dùng rất hoang mang, lo lắng và cũng cho thấy những “lỗ hổng” trong quản lý thực phẩm chay.

Nhiều cửa hàng bán đồ ăn chay đáp ứng nhu cầu của người tiêu dùng.

Bà Phạm Thị Thơm, phường Hoàng Diệu (thành phố Thái Bình) cho biết: Những ngày vào chùa tôi rất thích ăn chay bởi ăn chay giúp tâm tính hiền hòa, an vui, đặc biệt là nâng cao sức khỏe, giảm béo phì, tăng tuổi thọ. Tuy nhiên, qua sự việc ngộ độc pate Minh Chay vừa qua khiến tôi cảm thấy hoang mang. Nếu sau khi tình trạng người dân nhập viện rồi các cơ quan chức năng mới vào cuộc kiểm tra, xử lý và thu hồi sản phẩm thì lúc đó đã quá muộn. Đối với ông Phạm Ngọc Lâm, xã Đông Hòa (thành phố Thái Bình) thì hình ảnh về những người nhập viện trong tình trạng nguy kịch phải chữa trị dài ngày với chi phí rất lớn còn mãi ám ảnh. Ông Lâm cho biết: Sau khi nghe các phương tiện thông tin đại chúng phản ánh về vụ việc ngộ độc pate Minh Chay, một số người phải cấp cứu trong bệnh viện tôi rất lo lắng. Bởi sức khỏe và tính mạng của con người là quan trọng nhất, nếu các doanh nghiệp làm trong lĩnh vực này không có tâm, các cơ quan quản lý nhà nước buông lỏng thì không biết sẽ còn bao nhiêu người tiếp tục phải gánh chịu hậu quả.

Người tiêu dùng thì hoang mang, lo lắng. Trong khi đó, trên thị trường vẫn tràn ngập thực phẩm chay mà chất lượng

của nó thì khó có thể kiểm soát. Ngay cả đến những người bán thực phẩm chay cũng chỉ biết tin vào nhà sản xuất. Bà Hoàng Thị Hòa, chủ cửa hàng chay thực dưỡng Hoàng Giang, đường Đốc Nhưỡng, phường Đề Thám (thành phố Thái Bình) khẳng định: Để bảo đảm uy tín thương hiệu của cửa hàng, tôi vừa lấy hàng của công ty có thương hiệu vừa tự làm thêm một số sản phẩm để bán nên chưa xảy ra bất cứ sự cố nào cho người tiêu dùng. Tôi rất tin tưởng vào nhà sản xuất có uy tín nhưng nếu các nhà sản xuất chạy theo lợi nhuận, không giữ được uy tín, chất lượng xuất ra những sản phẩm giống như pate Minh Chay thì bản thân người bán cũng cảm thấy rất bất an.

Hiện nay xu thế ăn chay ngày càng phổ biến với nhiều đối tượng, mọi lứa tuổi. Theo thống kê chưa đầy đủ, ngoài hơn 600 tăng ni, trên địa bàn tỉnh còn có khoảng 30.000 tín đồ Phật tử (chiếm khoảng 25% dân số) ăn chay, trong đó có khoảng 1.000 người ăn chay trường. Những sự kiện ăn chay lớn thường diễn ra trong các nhà chùa, các khóa tu, đám giỗ, dịp cúng rằm và ngày mừng một đầu tháng. Mặc dù đến nay trên địa bàn tỉnh chưa ghi nhận trường hợp nào ngộ độc thực phẩm chay song vụ việc ngộ

độc pate Minh Chay đặt ra trách nhiệm của các cơ quan quản lý nhà nước trong kiểm tra, giám sát, bảo đảm an toàn vệ sinh thực phẩm nói chung, thực phẩm chay nói riêng. Ông Nguyễn Thái Hùng, Phó Cục trưởng Cục Quản lý thị trường Thái Bình cho biết: Ngay sau khi xảy ra vụ ngộ độc thực phẩm pate Minh Chay, Cục Quản lý thị trường đã chỉ đạo các đội trực tiếp điều tra trình sát, bám nắm thị trường giám sát các cơ sở kinh doanh thực phẩm và nếu phát hiện cơ sở nào kinh doanh về thực phẩm này yêu cầu kiểm tra đột xuất và lấy mẫu kiểm tra thực tế. Qua điều tra xác minh tới thời điểm hiện tại chưa phát hiện cơ sở bán sản phẩm pate Minh Chay. Tuy nhiên sẽ rất khó kiểm soát mặt hàng này bởi sau khi nhận được thông tin, đa phần những cơ sở kinh doanh sản phẩm đó sẽ tìm cách giấu giếm không đưa ra thị trường.

Qua vụ ngộ độc pate Minh Chay, người tiêu dùng có thói quen ăn chay phải giật mình trước tình trạng chất lượng các thực phẩm chay đang bị “thả nổi” như hiện nay. Đa dạng các sản phẩm được bán trên thị trường, nhất là bán hàng qua mạng ngày càng thịnh hành nhưng không có cơ quan chức năng nào kiểm soát về chất lượng mà người tiêu dùng mua hàng chỉ

Ông Trần Đăng Chuẩn, Phó Chi cục trưởng Chi cục An toàn vệ sinh thực phẩm, Sở Y tế

Sở Y tế đã yêu cầu Chi cục An toàn vệ sinh thực phẩm phối hợp với các cơ quan chức năng thành lập đoàn kiểm tra, giám sát trên thị trường chủ động thu hồi các sản phẩm của Công ty TNHH Hai Thành viên lối sống mới.

Thông tin cảnh báo tới người tiêu dùng tạm thời không mua và sử dụng các sản phẩm của công ty này, đồng thời khuyến cáo bà con nên chọn các sản phẩm chay có nguồn gốc, xuất xứ rõ ràng, nếu có dấu hiệu bất thường về sức khỏe sau khi sử dụng đồ ăn chay cần đến cơ sở y tế để được kiểm tra và theo dõi kịp thời.

Đại đức Thích Nhuận Nguyễn, chùa Từ Xuyên, thành phố Thái Bình

Đối với các nhà chùa thường tổ chức các khóa tu đông người nên việc lựa chọn thực phẩm chay bảo đảm an toàn vệ sinh thực phẩm là rất quan trọng. Tuy nhiên, sự việc ngộ độc thực phẩm

pate Minh Chay khiến nhà chùa hết sức lo lắng. Chúng tôi mong các cơ quan chức năng trên địa bàn tỉnh sớm vào cuộc kiểm tra chất lượng tất cả các sản phẩm chay bán trên thị trường để bảo đảm sức khỏe, tính mạng người dân.

Bà Đào Thị Dịp, quản lý nhà hàng cơm chay An Lạc, phường Quang Trung, thành phố Thái Bình

Các món ăn chay hiện nay rất đa dạng, phong phú. Ngoài những món ăn truyền thống, chế biến từ rau, củ, quả thì các nhà sản xuất, kinh doanh đã chế biến thêm nhiều thực phẩm chay đóng gói sẵn, tiện lợi cho việc chế biến món

chay tại nhà. Tuy nhiên, với 12 năm kinh nghiệm làm hàng ăn chay, tôi thấy vấn đề an toàn vệ sinh thực phẩm từ nguyên liệu đầu vào tới quy trình chế biến và bảo quản là rất quan trọng đòi hỏi các nhà sản xuất phải thực sự có tâm mới bảo đảm được.

dựa vào niềm tin đối với cơ sở sản xuất. Nếu xảy ra vụ việc ngộ độc nghiêm trọng thì rất khó khăn trong xử lý vi phạm. Việc kiểm soát, thu hồi triệt để mặt hàng không bảo đảm an toàn hiện vẫn là điều rất khó làm. Rõ ràng, việc quản lý chất lượng thực phẩm chay trên thị trường đang có những “lỗ hổng”, rất cần sự vào cuộc có trách nhiệm của ngành chức năng. Để bảo đảm thực phẩm an toàn, vấn đề mấu chốt nhất là phụ thuộc vào cái tâm của nhà sản xuất, sự cẩn trọng trong lựa chọn thực phẩm của người tiêu dùng để bảo vệ sức khỏe của chính mình.